

VZOR Kap. 5 PRE OÚ MŽP SR

Ministerstvo pôdohospodárstva SR má záujem o podporu a rozvoj vidieka, stabilizáciu vidieckeho obyvateľstva predovšetkým vytváraním pracovných príležitostí priamo v danom regióne. Snahou je podporovať aj prípravu mladých ľudí, odborníkov na úrovni stredoškolských profesií.

Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 prispieva k vytváraniu pracovných príležitostí na vidieku priamo podporovaním investičných projektov zameraných na rozširovanie ekonomických aktivít, ktoré vytvárajú alternatívne pracovné príležitosti k pracovným miestam v poľnohospodárstve. Efektivita a cielenosť pomoci spočíva vo využívaní potenciálu vidieckych oblastí. Popri rekreačných a turistických možnostiach sa dôraz kladie aj na poskytovanie doplnkových služieb a aj predaj tradičných miestnych výrobkov. Nepriamo program prispieva k zvyšovaniu zamestnanosti aj podporovaním vzdelávacích aktivít a podnecovaním spolupráce verejného, súkromného a občianskeho sektora pri formovaní dlhodobých stratégií rozvoja vlastného územia.

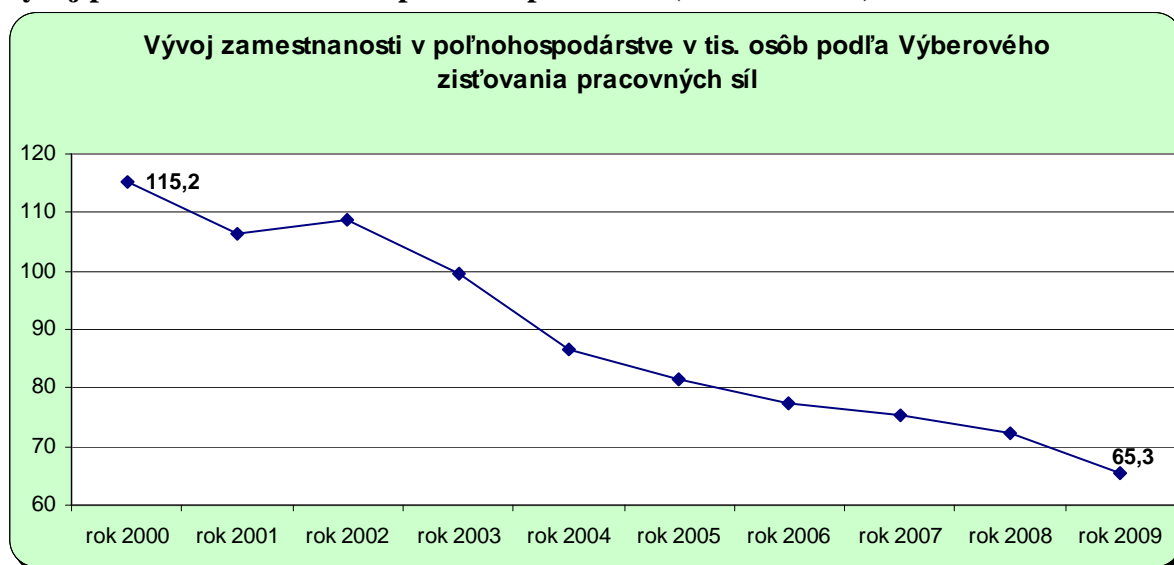
V súčasnom období prebieha strednodobé hodnotenie programu, ktoré poskytne detailnejšiu analýzu dosahov na ekonomiku vidieka. Opatrenia, ktorými sa podporuje tvorba nových pracovných príležitostí na vidieku majú viacročný charakter a z tohto dôvodu sa očakáva prínos v podobe zvýšenia kvality života vo vidieckych oblastiach a následne zvýšenie atraktívnosti vidieka pre mladé generácie až v nasledujúcich rokoch implementácie jednotlivých projektov. Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 bol koncipovaný na základe najaktuálnejších sociálno-ekonomických analýz zameraných na silné a slabé stránky slovenského vidieka, boli identifikované príležitosti a ohrozenia. Finančná alokácia na jednotlivé priority vychádza z týchto záverov a vzhľadom na to, že ekonomické a demografické charakteristiky prostredia sa menia v dlhodobejšom časovom rámci, očakávame, že zmeny v programe ako aj vo finančných alokáciách na každú prioritu sa budú prehodnocovať na základe kvalifikovanej analýzy dosahov programu po ukončení implementácie väčšej časti podporených projektov.

Zamestnanosť v poľnohospodárstve v roku 2009

Podľa Výberového zisťovania pracovných síl (ŠÚ SR) bolo v roku 2009 zamestnaných v poľnohospodárstve (poľnohospodárstvo, pestovanie plodín, chov zvierat, zmiešané poľnohospodárstvo) celkom 65,3 tis. pracovníkov, z toho 71 % mužov a 29 % žien. Medziročne sa počet osôb pracujúcich v poľnohospodárstve znížil o 7 tis. osôb, t. j. o 9,7 %. Tento podielový medziročný pokles pracovných síl je od roku 2001 druhý najvyšší a bol

odrazom sťaženej ekonomickej a finančnej situácie odvetvia a v konečnom dôsledku sprievodným dopadovým efektom ekonomickej krízy. Za posledné dva roky dochádza k miernemu zvyšovaniu podielu žien v poľnohospodárstve, to znamená že dochádza k väčšiemu podielovému znižovaniu zamestnanosti mužov a miernejšiemu percentuálnemu poklesu žien.

Vývoj počtu zamestnancov v poľnohospodárstve (v tis. osobách)

Prameň: ŠÚ SR, Výberové zisťovanie pracovných síl

Pre porovnanie v roku 1989 pracovalo v poľnohospodárskej prvovýrobe cca 351 tis. osôb. V tomto roku (1989) pripadalo na 1 stáleho pracovníka pracujúceho v poľnohospodárstve 15 obyvateľov, v roku 2001 to bolo 58 a v roku 2009 už 83 obyvateľov SR.¹ Relatívna zamestnanosť na 100 ha p. p. sa znížila z 12,0 z roku 1990 na 3,3 pracovníka v roku 2009.

Z hľadiska pracovného statusu, z celkového počtu pracovníkov v poľnohospodárstve 89,4 % tvorili zamestnanci a 10,1 % podnikatelia. Z dlhodobého hľadiska je vidieť klesajúci podiel zamestnancov a nárast podielu podnikateľov (napr. v roku 2000 činil podiel zamestnancov v poľnohospodárstve 96,9 % a podiel podnikateľov len 3 %). V tomto trende však musíme zohľadniť v posledných rokoch rozšírený tlak poľnohospodárskych zamestnávateľov (u časti svojich trvalo činných zamestnancov) na zmenu statusu na samostatne zárobkové osoby. Dochádza ku „konverzii“ zo závislej činnosti na samostatne

¹ Z uvedenej hodnoty však nemôžeme zjednodušene usudzovať, že jeden pracovník v poľnohospodárstve v roku 2009 vyživoval 83 obyvateľov SR, vzhľadom k neporovnateľnej východzej situácii z hľadiska otvorenosti ekonomiky a agrárneho trhu SR v roku 1989 a 2009.

zárobkovú činnosť. Tieto osoby sú formálne samostatne zárobkovo činné, ale pritom ekonomicky závislé (svojim príjmom) na jednom klientovi. V podstate pracujú pre rovnakého zamestnávateľa, s ktorým už ale nemajú pracovný pomer.

Podiel THP sa ale od deväťdesiatych rokov minulého storočia kontinuálne zvyšuje. V roku 1993 tvoril podiel THP 16,2 %, v roku 2008 už bol 21,5 %. Tento stav je spôsobený zvýšeným nárastom obchodných spoločností, kde podiel manažmentu a administratívy je relatívne vysoký a naopak dochádza k výraznej racionalizácii u manuálnych pracovníkov. Vývoj agrárnej zamestnanosti je tak charakteristický nielen všeobecným výrazným poklesom zamestnanosti, ale aj podielovou zmenou profesijných kategórií pracovných síl. Pri všeobecnom poklese manuálnych i vedúcich pracovníkov dynamika znižovania manuálnych pracovníkov bola výrazne vyššia ako dynamika poklesu vedúcich a administratívnych pracovníkov. Tento trend odráža prirodzenú korigujúcu reakciu na sezónne výkyvy v potrebe práce, sústavné vytlačanie pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov, nároky na rast produktivity práce a efektívnosť výroby, atď. a vytvára tak prirodzený tlak na racionalitu i v tejto oblasti.

V roku 2009 opäť ubudol počet pracovníkov v nižších vekových kategóriách a naopak sa zvýšil počet osôb v stredných a starších vekových kohortách a nedochádza k prísunu mladších vekových kategórií. Znižovanie stavov pracovných síl a rušenie niektorých prevádzok sa tak najviac dotkla osôb v produktívnom veku.

Veková štruktúra pracovníkov v poľnohospodárstve sa v roku 2009 udržiavala na nevyhovujúcej vysokej hladine, nedochádza k prirodzenej reprodukcii pracovných síl. Priemerný vek v roku 2009 činil 45,7 roka (v roku 2008 bol 45,9 roka). Takmer dve tretiny (61,4 %) všetkých pracovníkov poľnohospodárstva mali v roku 2009 viac ako 45 rokov.

Štruktúra zamestnancov z hľadiska vzdelania sa medziročne zmenila tak, že poklesli počty pracovníkov so základným vzdelaním (o 1 tis. osôb), vyučených (o 4,3 tis. osôb) a stredoškolsky vzdelaných pracovníkov (o 1,7 tis.). Jedinou vzdelanostnou kategóriou, u ktorej došlo k minimálnemu medziročnému nárastu boli pracovníci s vysokoškolským vzdelaním (o 0,1 tis. osôb). Počet vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov v poľnohospodárstve činil v roku 2009 4,9 tis. osôb (t.j. 7,5 %) a od roku 2000 (podiel vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov činil 4 %) sa s miernymi odchýlkami zvýšil na 7,5 %. V sledovanom roku bol každý trinásty pracovník v poľnohospodárstve vysokoškolsky vzdelaný. Tento počet je vzhľadom k zvyšujúcim sa nárokom na kvalitu ľudského kapitálu a modernizáciu tohto odvetvia považujeme stále za nedostatočný.

2.2.8 Agrárna nezamestnanosť

Vývoj poľnohospodárskej nezamestnanosti na Slovensku

Ukazovateľ	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12. (pôdohospodárstvo)	41 140	38 444	39 483	28 109	21 462	16 100	12 702	10 096	11 898
Podiel z celkového počtu odvetvovo identifikovaných uchádzačov o zamestnanie v %	11,1	11	12,2	10,9	10,4	10,1	9,4	7,9	6,5

Prameň: www.upsvar.sk

V období poklesu agrárnej zamestnanosti rástla i nezamestnanosť pracovníkov s predchádzajúcim zamestnaním v poľnohospodárstve, ktorú definujeme ako agrárnu nezamestnanosť (t.j. segment nezamestnanej populácie, ktorý mal posledné zamestnanie v poľnohospodárstve). Poľnohospodárstvo, po priemysle a stavebníctve sa dlhodobo stáva jedným z hlavných dodávateľov nezamestnaných osôb do evidencie úradov práce. Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (UPSVAR) bolo v roku 2009 (stav k 31.12.) z celkového počtu 182,8 tisíc odvetvovo identifikovaných uchádzačov o zamestnanie 11,9 tisíc, t. j. 6,5 % s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve (poľnohospodárstvo vrátane lesníctva). V porovnaní s predchádzajúcim rokom to znamená pokles o 1,4 percentuálnych bodov. Zvýšenie absolútneho počtu uchádzačov o zamestnanie s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve bolo paradoxne spojené s podielovým poklesom tohto počtu. To bolo spôsobené tým, že nárast uchádzačov o zamestnaní z iných rezortov bol vyšší ako nárast agrárnej nezamestnanosti. I keď podiel dlhodobo nezamestnaných (v evidencii sú dlhšie ako jeden rok) sa opäť medziročne znížil z 58,4 % v roku 2008 na 48,1 % v roku 2009, sú tieto hodnoty stále vysoké. Podiel dlhodobo nezamestnaných z pôdohospodárstva nad 2 roky sa oproti minulému roku znížil o 14,8 percentuálnych bodov (v roku 2009 činil 36,6 %). Ku koncu roka 2009 každý druhý evidovaný nezamestnaný s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve bol v evidencii úradov práce viac ako jeden rok a každý tretí viac ako dva roky. V roku 2009 sa oproti minulému roku výrazne zvýšil podiel nezamestnaných do jedného roka (o 47 %) a znížil sa podiel dlhodobej nezamestnanosti nad jeden rok (o 3 %). Zatiaľ čo v roku 2008 v štruktúre agrárnej nezamestnanosti prevládala dlhodobá nezamestnanosť nad jeden rok (tvorila 58 %), tak v roku 2009 už naopak prevládala krátkodobá nezamestnanosť do jedného roka (činila 52 %). Tento trend bol spôsobený tým, že

v dôsledku ekonomickej krízy podnikateľské subjekty viac prepúšťali svojich zamestnancov, ktorí sa následne zaevidovali na úradoch práce. To je vidno i z toho, že v roku 2009 sa zaevidovalo na úradoch práce o 32 % viac osôb (s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve) ako v roku 2008. (Ročný prítok do evidencie nezamestnanosti z pôdohospodárstva bol v roku 2008 6 360 osôb, v roku 2009 činil už 8 417 osôb).

2.2.9 Pracovné sily

Štruktúra zamestnancov

Podľa Výberového zisťovania pracovných síl¹ (VZPS) v roku 2009 bolo zamestnaných v poľnohospodárstve (poľnohospodárstvo, pestovanie plodín, chov zvierat, zmiešané poľnohospodárstvo) celkom 65,3 pracovníkov, z toho 71,1 % mužov a 28,9 % žien. Medziročne sa počet osôb pracujúcich v poľnohospodárstve znížil o 7 tis. osôb, t. j. o 9,7 %. Tento podielový medziročný pokles je od roku 2001 druhý najvyšší. Tento v ostatných rokoch nezvykle vysoký medziročný pokles pracovných síl bol sprievodným javom ekonomickej krízy. V porovnaní s predchádzajúcim rokom klesol počet mužov o 11,6 %. U žien došlo len k miernemu poklesu o 4,5 %. Za posledné dva roky dochádza k miernemu zvyšovaniu podielu žien v poľnohospodárstve, to znamená že dochádza k väčšiemu podielovému znižovaniu zamestnanosti mužov a miernejšiemu percentuálnemu poklesu žien. Proporcionálny pokles žien, zamestnaných v poľnohospodárstve, ktorý naštartoval v roku 2003 sa tak v roku 2008 a 2009 zastavil.

---

¹ Štatistický úrad SR vykazuje zamestnanosť podľa medzinárodne uznávanej metodiky štvrťročného výberového zisťovania pracovných síl v domácnostiach. Podľa tejto metodiky sú za pracujúcich považované všetky osoby vo veku nad 15 rokov, ktoré v sledovanom (referenčnom) týždni vykonávajú aspoň jednu hodinu prácu za mzdu, plat alebo prácu s cieľom dosiahnutia zisku, vrátane osôb pracujúcich v zahraničí. Môže ísť o prácu na plný alebo kratší pracovný čas, dočasnú, príležitostnú alebo sezónnu prácu. Medzi pracujúcich sú zahrnutí aj vypomáhajúci členovia domácností podnikateľov, ktorí za svoju činnosť nepoberajú žiadnu mzdu alebo odmenu a profesionálni príslušníci ozbrojených zložiek. Za pracujúcich sa považujú tiež osoby, ktoré majú prácu, ale v sledovanom týždni nepracujú pre chorobu, dovolenku, materskú dovolenku, školenie, zlé počasie, v dôsledku štrajku a výluky, s výnimkou osôb na dlhodobom neplatenom voľne a osôb na rodičovskej dovolenke.

Vývoj počtu zamestnancov v poľnohospodárstve (v tis. osobách)

Pracujúci v poľnohospodárstve	Roky			Medziročná zmena v %		
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	2007/06	2008/07	2009/08
Zamestnanci	69,2	65,8	58,4	-2,7	-4,9	-11,2
Podnikatelia	6,3	6,2	6,6	0	-1,6	6,5
Vypom. členovia dom. podnikateľa	0	0,3	0,3	0	0	0
Pracovníci spolu	75,5	72,3	65,3	-2,5	-4,2	-9,7

Prameň: ŠÚ SR, Výberové zisťovanie pracovných síl
Vypracoval: VÚEPP

Z hľadiska **postavenia zamestnancov** (pracovného statusu) z celkového počtu 89,4 % tvorili zamestnanci a 10,1 podnikatelia. Z dlhodobého hľadiska je vidieť klesajúci podiel zamestnancov a nárast podielu podnikateľov (napr. v roku 2000 činil podiel zamestnancov v poľnohospodárstve 96,9 % a podiel podnikateľov len 3 %).

V štruktúre pracovníkov podľa **veku** výrazne medziročne klesol počet pracovníkov vo vekovej kategórii 35-54 rokov o 5,9 tis. osôb (t. j. o 12,7 %) a 20-24 rokov o 1,4 tis. osôb t. j. o 48,3 %. Počet pracovníkov vo veku 25-99 rokov sa zvýšil o 1,9 tis. osôb (t. j. o 61 %). Mierne sa znížil i počet pracovníkov vo veku 60 rokov a viac (v roku 2009 ich pracovalo v poľnohospodárstve 3,1 tisíc a od roku 2002 sa ich počet zvýšil takmer 3 násobne). V roku 2009 ubudlo počet pracovníkov v nižších vekových kategóriách a naopak sa zvyšuje počet osôb v stredných a starších vekových kohortách a nedochádza k prísunu mladších vekových kategórií. Znižovanie stavov pracovných síl a rušenie niektorých prevádzok sa tak najviac dotkla osôb v produktívnom veku. Veková štruktúra pracovníkov v poľnohospodárstve sa v roku 2009 udržiavala na nevyhovujúcej vysokej hladine, nedochádza k prirodzenej reprodukcií pracovných síl. Podľa VZPS priemerný vek v roku 2009 činil 45,7 roka (v roku 2008 bol 45,9 roka). Takmer dve tretiny (61,4 %) všetkých pracovníkov poľnohospodárstva mali v roku 2009 viac ako 45 rokov.

Štruktúra zamestnancov z hľadiska **vzdelania** sa (podľa VZPS) medziročne zmenila tak, že poklesli počty pracovníkov so základným vzdelaním (o 1 tis. osôb), vyučených (o 4,3 tis. osôb) a stredoškolsky vzdelaných pracovníkov (o 1,7 tis.). Jedinou vzdelanostnou kategóriou, u ktorej došlo k miernemu medziročnému nárastu boli pracovníci s vysokoškolským vzdelaním (o 0,1 tis. osôb). Počet vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov

v poľnohospodárstve činil v roku 2009 4,9 tis. osôb (t.j. 7,5 %) a od roku 2000 (podiel vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov činil 4 %) sa s miernymi odchýlkami zvýšil na 7,5 %. V sledovanom roku bol každý trinásty pracovník v poľnohospodárstve vysokoškolsky vzdelaný. Tento počet je vzhľadom k zvyšujúcim sa nárokom na kvalitu ľudského kapitálu a modernizáciu tohto odvetvia považujeme stále za nedostatočný.

V organizáciách s počtom 20 a viac zamestnancov pracovalo v roku 2009 v poľnohospodárskej prvovýrobe (pestovanie plodín, chov zvierat) 34 444 fyzických osôb (priemerný evidenčný počet), čo bolo o 4,1 tisíc menej ako v roku 2008. Medziročný úbytok zamestnancov sa zvýšil zo 8,6 % v roku 2008 na 10,7 %.

V potravinárskom priemysle (výroba potravín a nápojov) v organizáciách s 20 a viac zamestnancami došlo k miernemu poklesu priemerného evidenčného počtu zamestnancov (fyzické osoby). Počet zamestnancov sa znížil na 32 192 (pokles o 2,6 tis. osôb t. j. o 7,5 %) fyzických osôb.

Vývoj poľnohospodárskej nezamestnanosti na Slovensku

Ukazovateľ		
	2008	2009
Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12. ¹	10 096	11 898
Podiel z celkového počtu odvetvovo identifikovaných uchádzačov o zamestnanie v %	7,9	6,5

Vývoj poľnohospodárskej nezamestnanosti na Slovensku

Ukazovateľ	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12.	41 140	38 444	39 483	28 109	21 462	16 100	12 702	10 096	11 898
Podiel z celkového počtu odvetvovo identifikovaných uchádzačov o zamestnanie v %	11,1	11	12,2	10,9	10,4	10,1	9,4	7,9	6,5

Prameň: www.upsvar.sk, Poznámka: ¹⁾pôdohospodárstvo

Vypracoval: VÚEPP

Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (UPSVAR) bolo v roku 2009 (stav k 31.12.) z celkového počtu 182,8 tisíc odvetvovo identifikovaných uchádzačov o zamestnanie 11,9 tisíc, t. j. 6,5 % s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve (poľnohospodárstvo vrátane lesníctva). V porovnaní s predchádzajúcim rokom to znamená

pokles o 1,4 p. b.. Zvýšenie absolútneho počtu uchádzačov o zamestnanie s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve bolo paradoxne spojené s podielovým poklesom tohto počtu. To bolo spôsobené tým, že nárast uchádzačov o zamestnaní z iných rezortov bol vyšší ako nárast agrárnej nezamestnanosti. I keď podiel dlhodobo nezamestnaných (v evidencii sú dlhšie ako jeden rok) sa opäť medziročne znížil z 58,4 % v roku 2008 na 48,1 % v roku 2009, sú tieto hodnoty stále vysoké. Podiel dlhodobo nezamestnaných z pôdohospodárstva nad 2 roky sa oproti minulému roku znížil o 14,8 percentuálnych bodov (v roku 2009 činil 36,6 %). Ku koncu roka 2009 každý druhý evidovaný nezamestnaný s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve bol v evidencii úradov práce viac ako jeden rok a každý tretí viac ako dva roky. V roku 2009 sa oproti minulému roku výrazne zvýšil podiel uchádzačov o zamestnaní do jedného roku (o 47 %) a znížil sa podiel dlhodobej nezamestnanosti nad jeden rok (o 3 %).

Zatiaľ čo v roku 2008 v štruktúre agrárnej nezamestnanosti prevládala dlhodobá nezamestnanosť nad jeden rok (tvorila 58 %), tak v roku 2009 už naopak prevládala krátkodobá nezamestnanosť do jedného roka (činila 52 %). Tento trend bol spôsobený tým, že v dôsledku ekonomickej krízy podnikateľské subjekty viac prepúšťali svojich zamestnancov, ktorí sa následne zaevidovali na úradoch práce. To je vidno i z toho, že v roku 2009 sa zaevidovalo na úradoch práce o 32 % viac osôb (s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve) ako v roku 2008. (Ročný prítok do evidencie nezamestnanosti z pôdohospodárstva bol v roku 2008 6 360 osôb, v roku 2009 činil už 8 417 osôb).

Vývoj evidovaného počtu zamestnancov podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania			
v tis. osôb	2008	2009	2009/2008
Základné	10,6	9,6	-1
Vyučený+ stredné bez mat.	39,9	35,6	-4,3
Stredoškolské+ vyšší odborné	17,1	15,4	-1,7
Vysokoškolské + bakalárske	4,8	4,9	0,1
spolu	72,4	65,5	
podiel v %			
	2008	2009	2009/2008
Základné	14,6	14,7	0,02
Vyučený+ stredné bez mat.	55,1	54,4	-0,8
Stredoškolské+ vyšší odborné	23,6	23,5	-0,1
Vysokoškolské+bakalárske	6,6	7,5	0,9
spolu	100,0	100,0	

v tis. Osôb										
Status	rok 2000	rok 2001	rok 2002	rok 2003	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008	rok 2009
Zamestnanci	111,6	101,5	104,8	95,5	79,3	75,6	71,1	69,2	65,8	58,4
Podnikatelia	3,5	4,9	4,1	3,7	7,1	6,0	6,3	6,3	6,2	6,6
Spolu	115,2	106,4	108,9	99,4	86,6	81,5	77,4	75,5	72,3	65,3

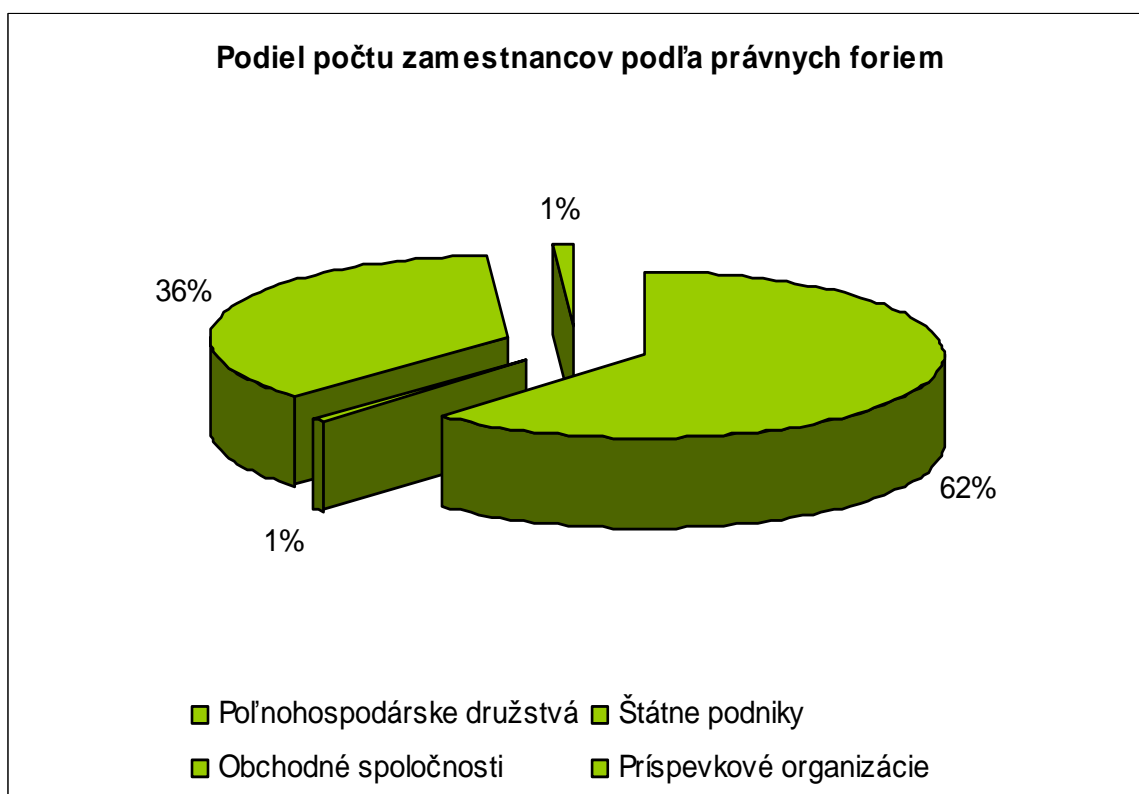

podiel v %										
Status	rok 2000	rok 2001	rok 2002	rok 2003	rok 2004	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008	rok 2009
Zamestnanci	96,9	95,4	96,2	96,1	91,6	92,8	91,9	91,7	91,0	89,43
Podnikatelia	3,0	4,6	3,8	3,7	8,2	7,4	8,1	8,3	8,6	10,11
Spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100	100	100	100	100

Priemerná nominálna mesačná mzda v hospodárstve SR dosiahla 744,50 € (t.j. 22 429 Sk), čo bolo až o 3,0 % viac ako v roku 2008 (údaje podľa štvrťročného štatistického výkazníctva upravené o štatistický odhad nevidovaných miezd). Reálne s ohľadom na kúpyschopnosť obyvateľstva vzrástli mzdy o 1,4 %.

Priemerné mzdy v poľnohospodárstve sa pohybujú už dlhšie len mierne nad 70 % úrovne miezd v národnom hospodárstve (v roku 2009 činila mzdová parita poľnohospodárstva voči priemeru NH 73,9 %). V roku 2009 priemerná mesačná mzda v poľnohospodárskej prvovýrobe v organizáciách s 20 a viac zamestnancami dosiahla 597,54 € (18 001 Sk) čo je o 2,0 % viac ako v predchádzajúcom roku.

Priemerná mzda v potravinárstve (výroba potravín a nápojov) medziročne vzrástla o 2,1 % na úroveň 707,06 € (t.j. 21 301 Sk).

Poľnohospodárske družstvá	61,8%
Štátne podniky	0,9%
Obchodné spoločnosti	36,3%
Príspevkové organizácie	0,9%

Počty pracovníkov v odvetviach

Odvetvie	Priemerné evidenčné počty pracovníkov (fyzické osoby)						
	1989 ¹	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Poľnohospodárstvo (RV a ŽV)	350 956	51 019	49 607	45 545	42 562	39 206	34 444
Výroba potravín a nápojov	65 049	38 268	36 610	34 972	33 746	34 805	32 192
Lesníctvo, ťažba dreva, súvisiace služby	40 696	9 382	7 716	6 724	6 581	6 491	5 640
Stavebníctvo	221 798	45 328	47 975	47 671	48 495	51 710	50 265
Priemysel spolu	727 293	416 675	418 185	419 290	432 085	437 754	383 189
Doprava, skladovanie, pošta a telekomunikácie	158 047	102 623	100 231	98 704	100 644	105 605	94 758
Finančné a poisť. činnosti	9 484	31 657	31 933	31 973	32 095	33 809	32 941
Výroba textílií	47 801	15 651	14 215	13 731	13 863	10 450	4 667
Spolu odvetvia ekonom. činnosti	2 504 079	1 231 874	1 269 904	1 259 613	1 314 367	1 339 276	1 273 458

Prameň : Zamestnanci a priemerné mesačné mzdy, ŠÚSR

Vypracoval: VÚEPP